

Nr. 77

Din 12 august, 2020

Domnului Ion Perju
Ministrul Agriculturii, Dezvoltării
Regionale și mediului

Copie: **Grupul de Lucru pentru
reglementarea activității de întreprinzător**

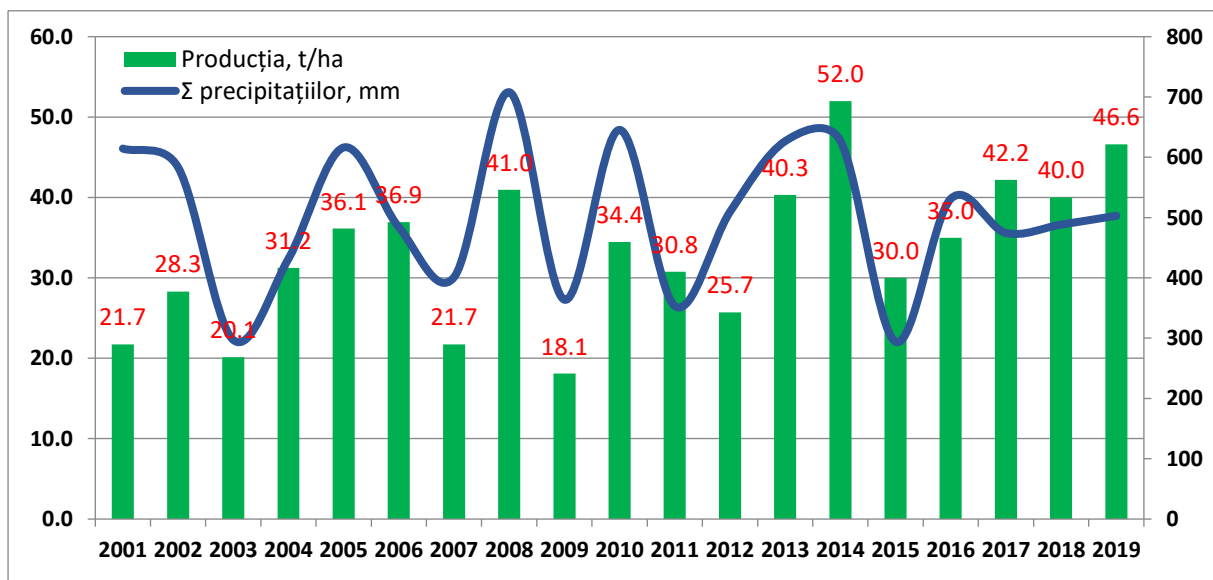
Ref: Aviz la proiectul Regulamentului cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticoale

Stimate Domnule Ministru,

Prin prezenta, Asociația Investitorilor Străini din Moldova, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Asociația Producătorilor de Sfeclă de Zahăr Vă salută cordial și dorește să Vă aducă la cunoștința Dumneavoastră consecințele grave ale secetei din ultimii ani asupra cultivării sfeclei de zahăr, precum și propunerile noastre la proiectul Regulamentului cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticoale.

Influența deficitului de precipitații asupra productivității sfeclei de zahăr

Secetele frecvente din ultimii 20 ani au avut un impact negativ asupra roadelor de sfeclă de zahăr (vedeți diagrama). În anii cu precipitații mai mici ca media multianuala, roadele sunt sub 30-35 tone, lucru ce nu permite fermierilor să-și acopere cheltuielile de 30 mii lei per ha.

Anul 2020, s-a caracterizat prin precipitații reduse în Nordul Republicii Moldova, regiune unde se cultivă sfecla de zahăr (detaliile privind cantitatea de precipitații pentru anul 2020, precum și media anuală este prezentată în tabelul de mai jos).

Suma precipitațiilor în perioada lunilor ianuarie – iulie 2020 a constituit în mediu doar 245 mm (sau 78% față de statistica multianuală). Deficitul de umiditate în sol nu este datorat doar de lipsa precipitațiilor în perioada de iarnă, dar și din perioada de semănare a sfeclei de zahăr (lunile martie-aprilie), atunci când aceasta a constituit 67%.

Luna	Multianuale	Media	Media	Media	Locatii - 2020							Media
	1995 - 2019	2017	2018	2019	Alexandreni	Balti	Falesti	Glodeni	Drochia	Donduse ni	Ocnita	2020
	Balti	5 Locatii	6 Locatii	6 Locatii								7 Locatii
Ianuarie	30,5	20,2	34,6	53,6	4,8	2,2	8,2	6,4	3,4	7,2	15,3	6,8
Februarie	28,6	22,4	44,3	23,7	41,2	38,5	41,0	33,6	36,8	45,4	36,4	39,0
Martie	27,6	46,1	63,0	14,0	20,3	17,3	13,3	17,6	29,1	25,8	27,1	21,5
Aprilie	40,9	58,0	7,5	41,4	2,9	2,0	2,7	4,4	7,2	10,4	26,9	8,1
Mai	43,3	35,0	18,1	127,6	52,7	70,1	65,9	73,5	76,8	69,5	71,7	68,6
Iunie	69,6	38,2	127,4	97,3	71,1	87,5	91,2	121,0	70,6	63,0	69,8	82,0
Iulie (27.07)	72,3	49,1	82,9	32,5	9,0	13,5	29,4	33,5	13,6	14,0	19,0	18,9
August	51,1	43,2	1,4	34,6								
Septembrie	52,8	55,0	19,2	29,6								
Octombrie	36,0	37,1	4,5	12,4								
Noiembrie	38,0	31,1	54,5	16,4								
Decembrie	33,9	39,1	31,0	19,8								
Suma de la incep. anului	312,8	269,0	377,7	390,1	202,0	231,1	251,7	290,0	237,5	235,3	266,2	244,8
Suma rel. (%)	100,0	86,0	120,7	124,7	64,6	73,9	80,5	92,7	75,9	75,2	85,1	78,3

Situația neordinară din primăvara anului curent, din cauza toamnei, iernii și primăverii secetoase a determinat pierderea a circa 20% din suprafețele semărate cu sfeclă de zahăr și a cauzat fermierilor pierderi directe de peste 20 milioane lei.

Regimul înalt de temperatură

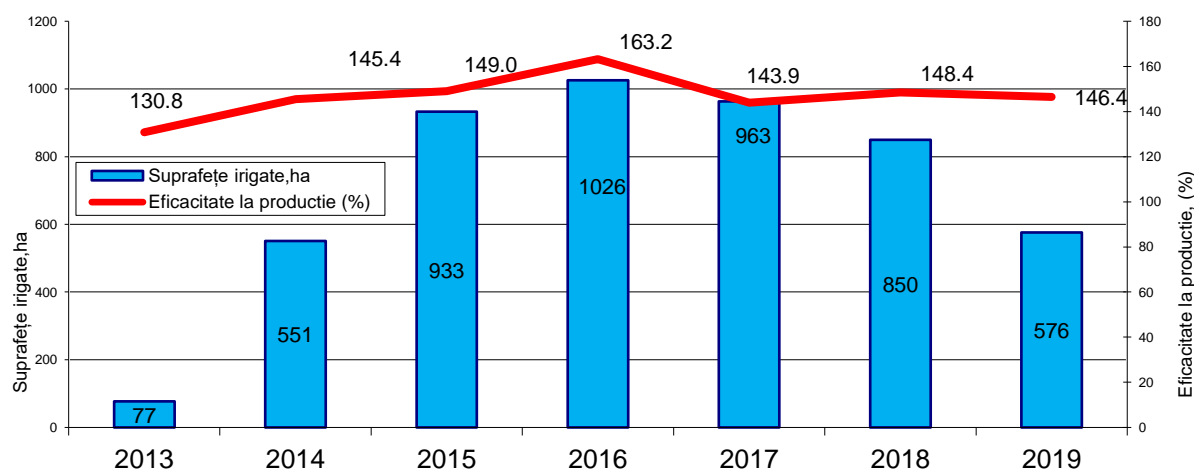
Temperatura medie a aerului în luna iulie 2020 a fost de + 21,6°C, iar de la începutul anului constituie + 11,1°C, sau cu 1 grad mai cald decât statisticile multianuale (+ 10,1 ° C). Valorile maxime zilnice înregistrate luna iulie sunt între + 33,23°C în Fălești și + 34,57°C în Alexandreni (în imaginile de mai jos este prezentată situația curentă privind sfecla de zahăr, care este vizibil afectată de lipsa precipitațiilor și regimul înalt de temperaturi).

Irigatul ca mijloc agro-tehnologic este foarte eficient în cultura sfecei de zahăr. Astfel, rezultatele durabile ale irigației demonstrează eficacitatea la nivelul de cca. +50% la producția rizocarpilor precum și a zahărului biologic față de suprafețele neirigate (vezi diagrama de mai jos). Mai mult ca atât, cultura sfecei de zahăr este foarte receptivă la irigație, cu un randament mărit comparând cu restul culturilor de câmp.

În așa ordine de idei, având suprafețe ajustabile la resursele acvatice, sub irigație eficientă va permite mărirea randamentului din punct de vedere agrotehnic, ecologic, economic atât în fermele agricole precum și la procesator.

Eficacitatea irigației asupra producției sfecei de zahăr (2013-2019)

Opțiuni limitate de irigare

În același timp, sursele curente de irigare (râuri și lacuri) sunt insuficiente pentru efectuarea lucrărilor de irigare. Din totalul de 13 mii de hectare semănate cu sfeclă de zahăr în anul 2020, doar o mie de hectare au posibilitatea de a fi irigate. Fermierii au sperat mult la apele subterane (fântânile arteziene) și au rămas profund indignați, că în Regulamentul cu privire la folosința apelor subterane pentru irigația prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticoale, nu se regăsește sfecla de zahăr.

Pierderi estimate de 117 milioane lei

Seceta anului 2020, a cauzat o reducere semnificativă a recoltei de sfeclă de zahăr. Estimările recoltei sunt în mediu de 25 tone/ha, astfel veniturile se așteaptă a fi la un nivel de 18 mii lei/ha. În același timp,

investițiile efectuate de către producătorii agricoli în cultivarea sfeclă de zahăr constituie minim 27-30 mii lei/ha. Respectiv se prognozează pierderi de peste 9-12 mii MDL/ha.

Luând în considerație că suprafața totală de sfeclă de zahăr în anul 2020 constituie 13 mii ha, **pierderile totale suportate de producătorii agricoli de la cultivarea sfeclă de zahăr se așteaptă a fi la un nivel de 117 milioane de lei.**

Această stare de lucruri va determina producătorii agricoli să abandoneze în anul 2021 cultivarea sfeclă de zahăr. Luând în considerație că producția de sfeclă de zahăr este prelucrată în proporție de 100% pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta va duce în consecință la reducerea producției de zahăr din Moldova. Respectiv, Republica Moldova se va transforma treptat într-o țară importatoare de zahăr, în loc ca valoarea adăugată din cultivarea sfeclă de zahăr și din producerea zahărului să fie creată în interiorul țării.

Prognozele de recoltare a sfeclă de zahăr pentru anul 2020, constituie până la 320 000 tone de sfeclă, echivalentul a circa 45 mii tone de zahăr, în condițiile în care consumul intern de zahăr constituie aproximativ 75 mii tone de zahăr.

Reducerea suprafețelor de sfeclă de zahăr va influența negativ veniturile bugetului public național

Procesatorii de zahăr și producătorii agricoli de sfeclă de zahăr achită impozite și taxe la bugetul public național cel puțin 30 milioane de lei/an.

De asemenea, producția agricolă și industrială din Republica Moldova constituie aproximativ 1.5 miliarde de lei/an, contribuind pozitiv la valoarea Produsului Intern Brut și la balanța externă de plăți.

Aspecte sociale

Procesatorii de zahăr din Republica Moldova angajează aproximativ 1 000 persoane, în afara mun. Chișinău, acolo unde ofertele de lucru sunt foarte limitate. În același timp, producătorii agricoli de sfeclă de zahăr antrenează peste 1 000 persoane în activitățile de cultivare a sfeclă de zahăr.

Reducerea suprafețelor cultivate cu sfeclă de zahăr va contribui la reducerea acestor locuri de muncă, astfel încât nu se vor mai achita impozite salariale, iar persoanele disponibilizate vor fi nevoite să plece la muncă peste hotare.

Vă informăm că în anul 2019, deja a fost conservată fabrica de zahăr din Fălești. Fabricile din Drochia și Cupcini continuă să activeze în anul 2020.

Luând în considerare aspectele descrise mai sus, solicităm respectuos includerea în Regulamentul cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticole, de rând cu culturile horticole, și a irigării sfeclă de zahăr prin aspersiune, și anume:

1. Modificarea denumirii regulamentului, după cum urmează: ***Regulamentul cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticole și a sfeclă de zahăr prin aspersiune.***
2. În Capitolul I, DISPOZIȚII GENERALE, pct.1 se va expune în următoarea redacție: „Regulamentul cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor ocupate cu culturi horticole și a sfeclă de zahăr prin aspersiune (în continuare – Regulament) reglementează modul de acordare a dreptului și condițiile de folosință a apelor subterane în scopul irigării prin picurare a culturilor horticole (pomicole, viticole, legumicole, floricole), ***și a sfeclă de zahăr prin aspersiune***, monitorizarea și evaluarea pretabilității solurilor și a calității apelor subterane utilizate pentru irigare.”.

3. În Capitolul II, pct.16, subpct. 5), după cuvintele: ”pentru irigarea culturilor horticoale prin picurare”, se va completa cu cuvintele „*și a sfeclii de zahăr prin aspersiune*”
4. Pe tot cuprinsul proiectului Regulamentului vor fi completate sau modificate toate punctele capitolelor care conțin cuvintele ”..pentru irigarea culturilor horticoale prin picurare” cu suplimentul: „*și a sfeclii de zahăr prin aspersiune*”.

În speranța că Veți da curs demersului, Vă mulțumim anticipat și suntem la dispoziția DVS pentru orice informații suplimentare!

Cu deosebite considerațiuni,

Ana Groza
Director executiv, FIA

Olesea Cotoman
Director executiv, UPZM

Alexei Chiriac
Președinte Asociația Producătorilor de Sfeclă de Zahăr